

Helseplattformen – et strategisk grep

Av Tor Harald Haukås, kommunikasjonsdirektør i Helse Midt-Norge RHF.. Publisert først i *Dagens Medisin* 11. oktober 2022.

Perspektivet er at det ligger store muligheter i digitalisering av helsetjenesten. Helseplattformen er Helse Midt-Norges største digitaliseringsatsing – og vil gjøre det mulig å tilby og levere helsetjenester på nye måter.

I en blogg i **Dagens Medisin** kommenterer Ivar Sønbo Kristiansen Helseplattformen, som nå innføres i Midt-Norge. Han gjør et poeng av at den samfunnsøkonomiske analysen bygger på en rapport som ble utarbeidet av Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse i 2015 – i forbindelse med «Én innbygger - én journal».

Historien som fortelles, mangler imidlertid det strategiske perspektivet som ligger til grunn for Helseplattformen.

Strategi og mål. Her er et forsøk på å utfylle bildet og sette prosessen så langt i perspektiv: Da Helse Midt-Norge besluttet å innføre Helseplattformen i 2019, var det et resultat av en lang, stegvis og grundig prosess. Vi må ti år tilbake, da Helse Midt-Norge RHF i 2012 vedtok «IKT-Strategi Helse Midt-Norge Del I, Målsetninger». Her ble det definert fem strategiske hovedmål:

- *Standardisering,*
- *informasjonsdeling gjennom hele pasientforløp*
- *journalssystemer i strukturert form og med aktiv beslutningsstøtte*
- *bedre ressursutnyttelse og pasientlogistikk, samt redusert pasienttransport*
- *bedre prioriterings- og gjennomføringsevne.*

Hovedmålene skal bidra til økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, gjøre systemene mer brukervennlige – og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

Forprosjektet. I handlingsplanen for 2013-2018 ble et av hovedtiltakene å bytte ut daværende pasientadministrative system og journalssystem. Tiltaket ble vurdert som avgjørende for å realisere de strategiske hovedmålene. Ny løsning måtte også gi bedre mulighet for pasient og pårørende å bidra aktivt i behandlingsforløpet – og det skulle legges vekt på samhandling med kommunehelsetjeneste og fastlegene.

I 2014 ble det gjennomført et forprosjekt, med deltakelse fra kommunehelsetjenesten, som skulle utrede mål og ambisjonsnivå. Forprosjektet konkluderte med at beste alternativ var et helhetlig endringsprogram innen hele helsetjenesten i Midt-Norge, med innføring av standardiserte og helhetlige pasientforløp understøttet av nytt pasientjournalssystem. Til grunn lå visjonen om «Én innbygger - én journal».

Effektmålene. I 2015 opprettet Helse Midt-Norge et felles anskaffelsesprogram sammen med Trondheim kommune. Anskaffelsesprogrammet ble avsluttet i 2019 etter at beslutning om innføring av Helseplattformen i 2019 ble tatt. Det ble satt elleve effektmål, hvor det sentrale er høyere behandlingskvalitet, færre pasientskader, bedre samhandling i helsetjenesten – og at innbyggerne får tilgang til egen journal og større mulighet til å påvirke eget behandlingsforløp.

Vektlegging av den nytte pasienter, pårørende, innbygger, helsepersonell, merkantilt personell og ledere kan få, har vært en rød tråd i hele prosessen fra 2012 og frem til beslutning om innføring av Helseplattformen.

Etter beslutningen om å innføre Helseplattformen, har Helse Midt-Norge sammen med Trondheim kommune jobbet med å konkretisere og legge til rette for å realisere gevinster. Det er i Helse Midt-Norge vedtatt åtte regionale gevinstmål for innføring av Helseplattformen:

- *Lettere tilgang til helseopplysninger, økt mulighet for samvalg og bedre informasjon og opplæring i egenmestring skal gi økt pasienttilfredshet innen to år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2021.*
- *Samhandlingsavvik skal reduseres med over 80 prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2019.*
- *Bedre kvalitet og enklere tilgang på helseinformasjon skal gi økt score på brukervennlighetsundersøkelse innen ett år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med tilsvarende score i 2021.*
- *Legemiddelrelaterte pasientskader skal reduseres med 80 prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2020.*
- *Pasientreiser skal reduseres med 30 prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2019.*
- *Kostnad per pasient for utvalgte pasientgrupper skal reduseres med 20–30 prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2019.*
- *Nye kliniske studier skal øke med minst ti prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk, sammenlignet med 2020.*
- *Dekningsgrad i de nasjonale kvalitetsregistre skal være på minst 80 prosent innen tre år etter at Helseplattformen er tatt i bruk.*

Tilpassingen. Helseplattformen som verktøy er avgjørende for å realisere disse gevinstmålene, men det vil også kreve endringer i behandlingsforløp, arbeidsprosesser og oppgavefordeling samt at det vil forutsette tilpassinger i teknologisk infrastruktur.

Den regionale gevinstrealiseringsplanen omtaler delmål, måleindikatorer (KPI-er) og dokumentasjon av nullpunkt. Helseforetakene har tallfestet ambisjonsnivå og tidspunkt for måloppnåelse for alle måleindikatorene.

Planen inneholder også en beskrivelse av hvilke forutsetninger og endringer, utover innføring av Helseplattformen, som er nødvendig for å realisere gevinstene. I planen er det pekt på hvilken virksomhet som er ansvarlig for å sikre at nødvendige forutsetninger er til stede og at endringer i måten å jobbe på, blir implementert.

Utviklingen. Helse Midt-Norge erkjenner at innføring av Helseplattformen vil være krevende for ansatte og pasienter, at løsningen ikke vil være perfekt fra starten – og at det vil ta tid før gevinstene realiseres. Gevinstrealiseringsplanen reflekterer dette. Men perspektivet er at det ligger store muligheter i digitalisering av helsetjenesten, og Helseplattformen er Helse Midt-Norges største digitaliseringsatsing. Helseplattformen vil gjøre det mulig å tilby og levere helsetjenester på nye måter.

Helse Midt-Norge er trygg på at fremtidig tjenesteutvikling, basert på muligheter som Helseplattformen gir, vil bidra til økt pasientsikkerhet, aktiv pasientmedvirkning, mindre pasienttransport, effektiv pasientlogistikk og styrket samhandling.

Vi føler oss også trygge på at én felles pasientjournal, på tvers av spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, som innbyggerne har tilgang til, vil bli godt mottatt av innbyggerne i Midt-Norge.